

на трѣвата), съ една армия, силитѣ на която възлизали на 102.000 души, отъ които 11.000 оставилъ съ Ханнона въ Испания на лѣвата страна на р. Иберъ. Слѣдъ прѣминуването на Пиринеитѣ (вѣроятно въ началото на лѣтото), армията му вече брояла само 50.000 души пѣхота и 9.000 души конница. Пжта отъ Пиринеитѣ до Роданъ, отъ Роданъ до Алпитѣ и прѣзъ Алпитѣ въ Италия до Риволи той изминалъ въ тѣчение на лѣтото и първата половина на есенъта, понеже прѣзъ върха на Алпитѣ миналъ въ края на октомврий и се спусналъ отъ тѣхъ въ началото на ноемврий. Въ Риволи, у политѣ на Алпитѣ, армията му вече брояла само 20.000 души пѣхота и 6.000 конница въ строя, слѣдователно въ продължение на цѣлия походъ отъ Новий Картагенъ до Италия броя на пѣхотата му се намалилъ съ 70.000, а на конницата само съ 6.000 (последнѣята загуба служи за доказателство, каква особена грижа ималъ той за спазването на конницата си). А отъ прѣминуването прѣзъ Роданъ до влизанието въ Италия той загубилъ до 30.000 души пѣхота и 3000 души конница, а спорѣдъ казването на римския историкъ Цинций Алиментъ, приведено отъ Титъ Ливий, всичко до 36.000 души войска.

Въ отношение на прѣминатото отъ него расстояние, трѣбва да кажемъ, че, по исчислението на Полибия, той прѣминалъ отъ Новий Картагенъ до р. Иберъ — 2.200 римски стадия или 275 римски мили (по вече отъ 275 версти), отъ р. Иберъ до Емпория на границитѣ на Испания и Галлия — 1600 стадия или 200 мили, отъ Емпория до р. Роданъ — също толкова, отъ р. Роданъ до Алпитѣ — 1400 стадия или 175 мили и отъ влизанието въ Алпитѣ до излизането изъ тѣхъ 1.200 стадия или 150 мили, а всичко 8.000 стадия или

1000 римски мили (по вече отъ 1.000 версти) въ 6 мѣсеца (отъ май до ноемврий).

Касателно самото прѣминуване прѣзъ Алпитѣ, трѣбва да кажемъ, че въ отношение на трудността, опасността и загубитѣ, то прѣдставлява три послѣдователни степени: 1-та най малка — отъ р. Роданъ до влизанието въ Алпитѣ, 2-та по голѣма — отъ влизанието въ Алпитѣ до върха имъ и 3-та най голѣмата — отъ върха имъ до политѣ. Отъ Роданъ до Алпитѣ похода му не прѣдставлявалъ особенни трудности, опасностъ и загуби, но качването по Алпитѣ — малко по вече, а спущанieto отъ тѣхъ на равнинитѣ на Италия — най много. Спорѣдъ казването на Полибия и Титъ Ливия, само късия спускъ отъ Алпитѣ на едно расстояние, което съставлявало $\frac{1}{3}$ отъ расстоянието отъ влизанието въ Алпитѣ до върха имъ и въ тѣчение само на 4 дни, Аннибалъ понесълъ несравненно по голѣми трудности, опасностъ и загуби, макаръ и да не се сражавалъ съ галлитѣ, отколкото при искачването на Алпитѣ, което съставлявало $\frac{2}{3}$ отъ расстоянието, въ тѣчение на 11 дни, макаръ при този послѣдний походъ да се сражавалъ два пжти съ галлитѣ. Това произлѣзло първо, защото всички въобще възлѣзи на Алпитѣ отъ къмъ Франция и Савойя сж по дълги и по полѣгати, отколкото спусковетѣ имъ къмъ Пиемонтъ въ Италия, кждѣто тѣ сж несравнено по къси и стрѣмни, почти отвѣсни и прѣсѣчени съ високи планини, и дълбоки долини*), — и второ,

*) Тѣй, напримѣръ, ако изобразимъ пътя, който Аннибалъ прѣминалъ отъ влизанието въ Алпитѣ отъ къмъ Монмелянъ, прѣзъ Монъ-Сенисъ, до Риволи — въ профилъ, то ще се прѣдстави тригълникъ, едната страна на който, отъ Монмелянъ до Монъ-Сенисъ (височината на който се показва отъ французскитѣ учени въ 1982 тоаза надъ повърхността на